

**Gemeente
Rotterdam**

Maatschappelijke Ontwikkeling
Armoedebestrijding, Schuldhulpverlening,
Taal
Enes Yigit

Bezoekadres: Stadhuis
Coolingsingel 40, Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl

Van: Karin Molenaar
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk: 22bb001930
Ons kenmerk: M2203-105 - 22bo005043

Onderwerp: CBS cijfer geregistreerde
problematische schulden

Datum: 30 augustus 2022

Aan de commissie Werk en Inkomen,
Onderwijs, Samenleven,
Schuldhulpverlening, Armoedebestrijding
en NPRZ (WIOSSAN)

Beste commissieleden,

In de vergadering van de commissie WIISA van 16 februari 2022 heeft mijn ambtsvoorganger Michiel Grauss toegezegd 'het cijfer van het CBS over problematische schulden nader te duiden en te bezien of de variabelen onder dit cijfer beter inzicht kunnen geven in de zwaarte van de problematiek dan de tot nu toe gebruikte indicatoren' (22bb1930).

Toelichting

Laat ik vooropstellen dat geen enkel cijfer helder en eenduidig inzicht kan geven in hoeveel Rotterdammers problematische schulden hebben. We hebben immers geen database met alle Rotterdammers en hun schulden, laat staan dat we weten of deze problematisch zijn. In de praktijk kan een relatief lage schuld van (bijvoorbeeld) 1.000 euro voor de ene Rotterdammer geen probleem zijn terwijl dit voor een andere Rotterdammer kan betekenen dat schulddienstverlening nodig is om deze schuld op te lossen.

We willen echter wel een beeld geven van het aantal Rotterdammers 'in de financiële problemen'. In het verleden hebben we daarom altijd gewerkt met een proxy, ofwel iets meetbaars dat gebruikt kan worden om andere, niet direct meetbare zaken, te reconstrueren. Als indicator/proxy van het aantal Rotterdammers met problematische schulden hebben we de afgelopen jaren altijd het volgende cijfer gebruikt in de monitors over de schuldenaanpak: 'aantal Rotterdammers met meer dan 6 maanden betalingsachterstand in de zorgverzekeringspremie, met en zonder betalingsregeling'.

Zie hieronder de cijfers uit de monitor schuldenaanpak van de afgelopen jaren:

Indicator	2021	2020	2019	2018
Aantal Rotterdammers met >6 maanden achterstand in betaling ziektekostenpremie met en zonder betalingsregeling*	23.088	25.486	26.624	27.786

In 2020 heeft het CBS de rapportage "Schuldenproblematiek in beeld - Huishoudens met geregistreerde problematische schulden 2015-2018" gepresenteerd. Hierin wordt uitgegaan van de volgende definitie van problematische schulden: 'Met behulp van registraties over betalingsachterstanden bij de Belastingdienst, de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), bij BKR geregistreerde betalingsachterstanden en schuldregelingen, wanbetalers van de zorgverzekering, de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) en het Centraal Curatele en Bewind Register (CCBR) is afgeleid welke huishoudens te maken hebben met geregistreerde problematische schulden. De informatie over schulden verschilt per registratie. Daarom is per registratie bepaald wanneer er sprake is van een geregistreerde problematische schuldsituatie'.

Kort gezegd komt het erop neer dat in deze definitie veel meer verschillende schulden (naast de premie zorgverzekering) worden meegenomen. Dat heeft zowel voor- als nadelen. Een voordeel is dat zo meer Rotterdamse huishoudens meegenomen worden in de indicatie van het aantal huishoudens met problematische schulden. Het is aannemelijk dat dit een vollediger beeld geeft van het aantal huishoudens in Rotterdam dat te maken heeft met problematische schulden. Een nadeel is dat Rotterdammers waarvan al schulden gesaneerd worden (in de wettelijke schuldregeling WSNP) meetellen in deze cijfers, terwijl dat juist een groep is die wij als gemeente al bereikt hebben en waar al aan de schulden gewerkt wordt. Ook het meetellen van bij BKR geregistreerde betalingsachterstanden leidt waarschijnlijk tot een overschatting van het aantal Rotterdammers met problematische schulden omdat deze achterstanden ook na het inlopen van de achterstand zichtbaar blijven.

Daar staat dan weer tegenover dat in geen van de registraties informele schulden worden meegenomen (dat geldt ook voor de tot nu toe gebruikte indicator) en dat leidt mogelijk tot een onderschatting van het aantal Rotterdammers met problematische schulden.

Om een beeld te geven van het verschil tussen beide indicatoren laten we hieronder het aantal huishoudens in Rotterdam zien met geregistreerde problematische schulden volgens de nieuwe definitie:

	Aantal huishoudens	Percentage huishoudens	Percentage Nederland
2021-10	49.650	14,9	7,6
2021-01	48.630	14,8	7,4
2020-10	50.990	15,5	7,6
2020-01	51.340	15,6	7,9
2019	50.360	16,1	8,1
2018	50.840	15,8	8,3

Bron: CBS

Dit laat zien dat het aantal Rotterdamse huishoudens met problematische schulden volgens de nieuwe definitie veel hoger is dan wanneer we alleen kijken naar de betalingsachterstanden in de premie zorgverzekeringen.

Voorstel

Omdat deze cijfers nu voorhanden zijn stel ik voor om voortaan naast de oude indicator (betalingsachterstand in zorgverzekeringspremie van >6mnd) ook deze nieuwe indicator (CBS-cijfers) op te nemen in de jaarlijkse monitor schuldenaanpak.

Beide cijfers zijn indicatoren en geven geen volledig beeld, maar samen geven ze wel een goed inzicht in de problematiek. Bovendien beschikt het CBS over meer achtergrondinformatie over bijvoorbeeld inkomen, gezinssamenstelling en gebied/wijk dan de gemeente. Dat kan extra informatie opleveren die gebruikt kan worden bij het opstellen van nieuw beleid.

Uit de meest recente cijfers blijkt dat nog steeds te veel Rotterdammers te maken hebben met problematische schulden. Wel zien we dat beide indicatoren een kleine daling laten zien in 2021. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de kinderopvangtoeslagaffaire en de afwikkeling daarvan, waardoor een deel van de schulden bij o.a. de Belastingdienst zijn kwijtgescholden.

Met bovenstaande uitleg en het voorstel in de toekomst zowel de nieuwe als de oude indicator mee te nemen in de jaarlijkse monitor schuldenaanpak beschouw ik deze toezegging als afgedaan.

Met vriendelijke groet,

Enes Yigit
Wethouder Armoedebestrijding, Schuldhulpverlening, Taal